

SPRAWOZDANIE Z RALIZACJI PLANU PRACY
Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego za rok 2023

L P.	Planowane działania	Czas realizac ji (miesią ce)	Planowane działania
I. Ochrona przyrody i krajobrazu			
1	Czynna ochrona płazów - rozstawianie barier ochronno- naprowadzających, przenoszenie, identyfikacja gatunków, określanie ich liczebności oraz wykonywanie pomiarów morfometrycznych.	III-XI	<p>W ramach akcji czynnej ochrony płazów prowadzonej przy drodze pomiędzy miejscowościami Studzianki i Zapieczki przeniesiono 627 osobników reprezentujących 8 gatunków płazów nizinnych oraz niesklasyfikowane do gatunku żaby zielone i brunatne. Zadanie będzie kontynuowane w 2024 roku.</p> <p>Dodatkowo przez cały sezon rocznej aktywności płazów prowadzono doraźną akcję czynnej ochrony tych zwierząt na przebudowanych, bez uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody, odcinkach ulic: Kodeksu Supraskiego i Rymarka w Supraślu, które przecinają, bądź graniczą z kompleksem stawów zarządzanych przez Polski Związek Wędkarski. W ramach tych działań uratowano 3863 płazów reprezentujących 11 gatunków i niesklasyfikowane do gatunku żaby zielone oraz brunatne.</p> <p>Łącznie w 2023 r., w ramach akcji czynnej ochrony uratowano 4490 płazów.</p>
2	Utrzymanie hodowli <i>ex situ</i> najbardziej zagrożonych gatunków roślin - współpraca pomiędzy PKPK, Politechniką Białostocką i Nadleśnictwem Supraśl.	IV-X	W ramach projektu ochrony <i>ex-situ</i> zagrożonych gatunków roślin w Puszczy Knyszyńskiej, prowadzonego wspólnie przez PKPK, Nadleśnictwo Supraśl i Instytut Nauk Leśnych PB kontynuowane było namnażanie roślin utrzymywanych w uprawie w Arboretum w Kopnej Górze. Uprawa obejmuje 22 gatunki roślin chronionych i zagrożonych wyginięciem. W 2023 r niektóre gatunki przeniesione na stanowiska półnaturalne w obrębie Arboretum.
3	Weryfikacja i typologia zbiorników wodnych pod kątem występowania płazów, w szczególności traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>), kumaka nizinnego	IV -IX	Na dzień 30 września liczba zweryfikowanych stanowisk traszki grzebieniastej na obszarze PKPK wynosiła 15 (plus dodatkowo jedno prawdopodobne stanowisko wytypowane na podstawie analizy danych z akcji czynnej ochrony płazów prowadzonej przy drodze

		<i>(Bombina bombina)</i> i rzekotki drzewnej <i>(Hyla arborea)</i> .		po między miejscowościami Studzianki – Zapieczki oraz znajomości wymagań siedliskowych tego gatunku), kumaka nizinnego 30 a rzekotki drzewnej
--	--	--	--	---

			25 stanowisk. Zadanie będzie kontynuowane w 2024 roku.
4	Uzupełniająca inwentaryzacja potencjalnych źródeł zlokalizowanych na podstawie obrazów lidarowych i dokumentacji archiwalnej.	IV,XI	Przeprowadzono dwa wyjazdy terenowe (w dniach 19.04.23 r. i 07.11.23 r.) w trakcie, których potwierdzono istnienie 5 źródeł.
5	Pozyskiwanie danych, rozbudowa i aktualizacja bazy GIS w zakresie informacji przyrodniczej i topograficznej.	I-XII	W bieżącym roku: <ul style="list-style-type: none"> • pozyskano dane geoprzestrzenne od RDOŚ w Białymstoku opracowane w ramach aktualizacji Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006, • pozyskano dane geoprzestrzenne od Fundacji „Lasonauci” dotyczące lokalizacji piwnic zaadoptowanych w 2023 r. na potrzeby nietoperzy. Na bieżąco wprowadzano informacje pozyskane kameralnie oraz w terenie do bazy danych geoprzestrzennych (GIS).
6	Opiniowanie zabiegów ochronnych na obszarze PKPK w zależności od potrzeb i zleceń zewnętrznych wynikających z przepisów prawa.	I-XII	W roku 2023 nie zaistniała potrzeba, ani nie wpłynęło żadne zlecenie zewnętrzne dotyczące wydania opinii nt. zabiegów ochronnych na terenie PKPK.
7	Monitoring nietoperzy na terenie PKPK. Kontrola tzw. kryjówek letnich oraz miejsc zimowania.	II-XII	W dniach 18.02 – 8.03.2023 r. i 7-9.12 2023 r. przeprowadzono kontrole w miejscach zimowania. Skontrolowano 35 obiektów, w których stwierdzono obecność łącznie 91 osobników należących do 7 gatunków. Kontrolę letnich kryjówek przeprowadzono w dniach 23.05 – 27.09.2023 r. Skontrolowano 100 budek szczelinowych, w których stwierdzono obecność łącznie 343 osobników należących do 3 gatunków i 2 rodzajów (oznaczenie do poziomu gatunku w przypadku części obserwacji nie było możliwe).
8	Wydawanie decyzji na usuwanie drzew lub krzewów oraz nakładanie kar pieniężnych za zniszczenie terenów zieleni, drzew lub krzewów w przypadku nieruchomości będących własnością Miasta Białegostoku, leżących na terenie Białegostoku – miasta na prawach powiatu.	I - XII	Informacja w załączniku do sprawozdania

Poza planem

1

Uczestniczono w wizycie studyjnej w siedzibie Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych. Podczas spotkania zapoznano się z doświadczeniami PZPK w zakresie procedury tworzenia Planu Ochrony Parku. Uzyskane informacje zostaną wykorzystane podczas prac nad utworzeniem Planu Ochrony

PKPK.

2	W dniach 18 - 20 kwietnia uczestniczono w VI Konferencji pn. „Las i woda” organizowanej przez Instytut Badawczy Leśnictwa. Podczas konferencji wygłoszono referat pt. „Zasoby wodne Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej i jego otuliny”.
3	W dniach 21 - 22 września na terenie PKPK zorganizowano III ogólnopolską konferencję pn. „Inwentaryzacja i monitoring przyrodniczy w parkach krajobrazowych”. Podczas konferencji wygłoszono 2 referaty pt. „35 lat Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej” i „Inwentaryzacja, monitoring i czynna ochrona populacji traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej”. Głównym organizatorem i gospodarzem wydarzenia był PKPK.
4	W dniach 27 - 28 września uczestniczono w konferencji podsumowującej projekt pn. „Czynna ochrona zagrożonych gatunków płazów i gadów na obszarach Natura 2000 w Europie” (LIFE17 NAT/PL/000011).
5	Wzięto udział w ankietowych badaniach, organizowanych przez Narodową Fundację Ochrony Środowiska, dotyczących wdrażania planów ochrony parków krajobrazowych.
6	Udzielono wywiadu Panu Pawłowi Średzińskiemu: dziennikarzowi, publicyście, autorowi książek o tematyce podróżniczej i przyrodniczej na temat ptaków występujących na obszarze PKPK. Podano ciekawostki dotyczące wybranych gatunków, omówiono ich znaczenie w przyrodzie oraz zagadnienia dotyczące ochrony. Zebrane przez autora materiały zostaną wykorzystane w nowej książce o przyrodzie Puszczy Knyszyńskiej.
7	Prowadzono konsultacje z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego i Politechniki Białostockiej dotyczące realizacji przyszłych działań w ramach planowanego projektu „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa podlaskiego”.
8	Prowadzono konsultacje między Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej, Politechniką Białostocką i Uniwersytetem Nauk Stosowanych w Trewirze w Kampusie Środowiskowym Birkenfeld w celu złożenia do Komisji Europejskiej wniosku projektu LIFE pt. „CARENA - Usuwanie dwutlenku węgla w parkach przyrody”. Głównym celem projektu jest naturalna redukcja dwutlenku węgla w niemieckich parkach przyrody (a także u polskich partnerów – PKPK). W tym kontekście parki przyrodnicze stanowią rdzeń struktury organizacyjnej i wdrożeniowej projektu CARENA.
9	Uczestniczono w posiedzeniach Regionalnej Rady Ochrony Przyrody.

II. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń Parku

1	<p>Patrolowanie terenu Parku i otuliny w celu identyfikacji i oceny potencjalnych zagrożeń, w tym pod kątem przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska (m.in. gospodarki odpadami, utrzymania porządku, pozyskiwania kopaliny, nawożenia gnojowicą, odprowadzania ścieków bytowych itp.) w oparciu o zakazy wynikające z Uchwały nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r.,</p>	I-XI I	Przeprowadzono 11 patroli o charakterze prewencyjnym terenu PKPK i jego otuliny. W ich wyniku zidentyfikowano dwa nielegalne składowiska odpadów. Kontrolowano teren składowisk zlikwidowanych w celu przeciwdziałania ponownemu gromadzeniu odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych.
---	--	-----------	---

	poz. 1502, ze zm.)		
2	Współpraca i współdziałanie z organami administracji państwowej (m.in. RDOŚ, WIOŚ, Policją, Inspektoratem Nadzoru Budowlanego) w zakresie nieprzestrzegania zakazów	I- XI I	<ul style="list-style-type: none"> • Poinformowano gminę Supraśl oraz gminę Gródek o obecności nielegalnych składowisk odpadów na terenach administrowanych przez te gminy.

	obowiązujących na terenie Parku.		<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczo w charakterze świadków w toczącym się w Sądzie Rejonowym w Białymstoku procesie dotyczącym składowania odpadów w miejscu do tego nieprzeznaczonym, czego konsekwencją było powstanie szkody w środowisku (PKPK -S-V- 3/14/2021).
3	Opiniowanie strategii i planów zagospodarowania przestrzennego gmin związanych terytorialnie i funkcjonalnie z PKPK.	I-XII	<p>Zaopiniowano:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) projekty SUIKZP gmin: Wasilków, Supraśl, Zabłudów, Czarna Białostocka i Sokółka– łącznie 6 spraw, 2) projekty MPZP gminy Zabłudów – 2 sprawy,
4	Informowanie o przepisach ochrony środowiska i przyrody.	I-XII	<p>Informacje zamieszczono na stałe na oficjalnej stronie PKPK. Ponadto są one przekazywane turystom podczas wizyt w siedzibie Parku oraz uczestnikom spotkań odbywających się z udziałem służby PKPK.</p>
5	Opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, projektów architektonicznych dla obiektów budowlanych oraz innych inwestycji pod względem zgodności z treścią aktów prawnych obowiązujących w PKPK.	I-XII	<ol style="list-style-type: none"> 1) Analizowano/opiniowano postępowania dotyczące: ustalenia warunków zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji środowiskowych, zgodności projektowanych inwestycji z Uchwałą Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego (dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r., poz. 1502 ze zm.), na wniośki: gmin, RDOŚ, UMWP i osób prywatnych, łącznie 91 spraw zlokalizowanych na terenie gmin PKPK: <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Gródek - 60 spraw - Gmina Supraśl - 10 spraw - Gmina Michałowo -11 spraw - Gmina Wasilków - 3 sprawy - Gmina Czarna Białostocka - 5 spraw - Gmina Szudziałowo - 2 sprawy 2) Opiniowano usuwanie zadrzewień rosnących na terenie PKPK pod względem zgodności z treścią <i>Uchwała Nr XXIII/201/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Profesora Witolda Sławińskiego</i> (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r., poz. 1502 ze zm.): łącznie 18 spraw, w tym:

			<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Gródek - 8 spraw - Gmina Sokółka - 1 sprawa - Gmina Supraśl - 9 spraw
6	Rejestrowanie i dokumentowanie w systemie GIS obiektów uciążliwych z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i ochrony krajobrazu PKPK.	I-XII	PKPK na bieżąco uzupełnia bazę oraz mapę w systemie GIS o obiekty uciążliwe z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i krajobrazu PKPK.
7	Pomoc w odławianiu, transporcie osłabionych oraz rannych dzikich zwierząt.	I-XII	<p>Pracownicy PKPK wzięli udział w 5 sprawach z zakresu interwencji dotyczących dzikich zwierząt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udzielono pomocy łabędziowi niememu w wydostaniu się z terenu ogrodzonego. • Odłowiono błotniaka stawowego – ptaka z uszkodzonym skrzydłem przetransportowano do ośrodka “Przytulisko” przy Nadleśnictwie Krynki. • Stwierdzono obecność lisiej rodziny na terenie Domu Dziecka w Supraślu. • Interweniowano w sprawie odłowienia zaskrońca z terenu hali produkcyjnej w Sobolewie – na miejscu nie stwierdzono obecności węża. • Odłowiono młodego bociana białego który przedwcześnie opuścił gniazdo w miejscowości Folwarki Tylwickie - ptaka przetransportowano do ośrodka “Przytulisko” przy Nadleśnictwie Krynki.
8	Patrowanie kąpielisk z terenu PKPK oraz informowanie o zagrożeniach w związku z zapewnieniem bezpieczeństwa na wodzie.	I-XII	W sezonie letnim 2023 nie stwierdzono obecności osób kąpiących się poza wyznaczonymi w tym celu obszarami. Ponadto w siedzibie PKPK w widocznym miejscu znajduje się ujęty w 14 punktach spis zasad bezpiecznego korzystania z wód znajdujących się na terenie Parku. Spis taki, wraz z wykazem telefonicznych numerów alarmowych oraz kontaktowych przydatnych w sytuacji zagrożenia znajduje się również na oficjalnej stronie PKPK Pracownicy Służby Parku podczas spotkań informują turystów o konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z kąpielisk i szlaków kajakowych oraz przebywania w bezpośrednim pobliżu cieków i zbiorników wodnych.

Poza planem

1	Przeprowadzono kontrolę stanu tablic informacyjnych ustawionych na granicy PKPK. Dokonano montażu 7 odnowionych tablic oraz zdemontowano 6 tablic, które uległy odbarwieniu pod wpływem czynników atmosferycznych.			
III. Ochrona wartości historycznych i kulturowych				
1	Weryfikacja terenowa oraz rejestrowanie i dokumentowanie w systemie GIS obiektów historyczno-kulturowych, w tym zabytków budownictwa z terenu PKPK.	II-VIII	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzono oględziny wybranych obiektów historyczno-kulturowych na terenie Parku i otuliny, z uwzględnieniem ich stanu zachowania i usytuowania na mapie. Wykonano dokumentację fotograficzną. • W okresie od lutego do sierpnia 2023 wykonano nowy spis zabytków znajdujących się na terenie PKPK. Do wykonania nowej ewidencji wykorzystano: materiały będące w posiadaniu PKPK, informacje pozyskane z gmin oraz zbiorów bibliotecznych oraz ze zweryfikowanych portali internetowych. 	
2	Współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz z innymi jednostkami upowszechniającymi wartości historyczno- kulturowe obszaru Parku historii i kultury rejonu PKPK.	I-XII	<ul style="list-style-type: none"> • Współpracowano z Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej przy tworzeniu ekspozycji historyczno-kulturowej w nowej siedzibie PKPK. W ramach współpracy zaproszono etnografa z ww. jednostki w celu weryfikacji posiadanych eksponatów etnograficznych. W trakcie prowadzonych konsultacji wykonano dokładny spis, dokumentację fotograficzną oraz usunięto zbędne destrukty. PMKL przekazało na rzecz PKPK fotografię wnętrza podlaskiej chaty, która stanowi wielkoformatowe tło ekspozycji. • Prowadzono korespondencję z poszczególnymi gminami celem potwierdzenia i weryfikacji zabytków. 	
3	Przygotowanie tematycznych wystaw czasowych w Sali ekspozycyjnej w siedzibie PKPK.	I-XII	<ul style="list-style-type: none"> • W związku ze zmianą siedziby przygotowano nową wystawę przyrodniczo kulturową. Wystawa powstała w oparciu posiadane eksponaty, zostały one jednak zaaranżowane w zupełnie nowej formie: wykonano druki wielkoformatowe, utworzono kącik edukacyjny dla najmłodszych, na planszach zamieszczono treści edukacyjne. Uroczyste otwarcie nowej ekspozycji odbyło się w dniu 06.06.2023 r. • W ramach Festiwalu “Sztuka w Naturze” zorganizowano przyrodniczą wystawę fotograficzną składająca się z 26 prac ukazujących bogactwo przyrodnicze Parku zaprezentowane z różnych perspektyw. PKPK ze swojej strony nieodpłatnie udostępnił przestrzeń wystawienniczą oraz uczestniczył w pracach organizacyjnych podczas tworzenia wystawy. Wernisaż 	

			odbył się w dniu 05.08.2023 r. Wystawa prezentowana była do końca roku
--	--	--	--

			2023.
4	Działania popularyzujące oraz edukacyjne w ochronie krajobrazu.	IX-X	<ul style="list-style-type: none"> • W dniu 09.09.2023 r. zorganizowano obchody Dnia Parków Krajobrazowych. W ramach działania przeprowadzono tzw. "Dzień otwarty" w PKPK oraz utworzono edukacyjną prezentację przekazującą podstawowe informacje o formie ochrony przyrody jaką są parki krajobrazowe w Polsce. Prezentację wyświetlano w siedzibie PKPK oraz zamieszczono w mediach społecznościowych. • Zorganizowano obchody Dnia Krajobrazu. W ramach działania ogłoszono konkurs filmowy oraz we własnym zakresie utworzono kilka nagrań filmowych promujących lokalny krajobraz PKPK. W ramach podniesienia świadomości i wiedzy o unikatowym charakterze PKPK, opracowano teksty edukacyjne, które systematycznie umieszczano w mediach społecznościowych PKPK przez cały październik. Przeprowadzono także zajęcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży z Gminy Szudziałowo.
5	Uczestnictwo w wydarzeniach związanych z ochroną wartości kulturowych, krajobrazowych i historycznych.	II, XI	<p>Uczestniczono w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkaniu zorganizowanym przez CKiR w Supraślu, poświęconym promocji książki „Szlakiem Staroobrzędowców” • Spotkaniu integrującym społeczność lokalną i przyczyniającym się do promocji regionu zorganizowanym przez GOAKiR w Szudziałowie pn. „Być Kobietą” • „Spotkaniu z Historią - Supraśl - uzdrowisko pachnące sosnami" zorganizowanym przez CKiR w Supraślu
6	Współorganizacja Festiwalu „Sztuka w Naturze”	VIII	<p>Współorganizowano III edycję Festiwalu. Odbyła się ona w dniach od 4 do 6 sierpnia 2023 r. Organizatorem głównym wydarzenia była Fundacja Zwierz Podlaski. Park w ramach współpracy udostępnił swoje sale edukacyjne oraz przestrzeń wystawienniczą oraz odpowiadał za kwestie organizacyjne związane z wydarzeniami odbywającymi się w siedzibie PKPK. Były to: wernisaż wystawy fotograficznej, "Drzwi otwarte dla rodzin z dziećmi", oraz spotkanie poświęcone pamięci Tamary Sołoniewicz. Dodatkowo pracownicy</p>

				PKPK zapewnił niezbędną obsługę techniczną podczas uroczystego otwarcia Festiwalu, które miało miejsce w Domu Ludowym w Supraślu.
--	--	--	--	---

IV. Działalność edukacyjna

1	Organizacja konkursów:	I-XII	
a)	XXII edycja ogólnopolskiego konkursu wiedzy o PK „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” - etapy I-IV dla uczniów szkół podstawowych;	I-XII	<p>W roku 2023 nadzorowano i przeprowadzono kolejne etapy XXII edycji ogólnopolskiego konkursu wiedzy o PK “Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”. Etap wojewódzki odbył się na terenie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi, a finał centralny w Zespole Lubelskich Parków Krajobrazowych – gdzie drużyna z Zespołu Szkół Samorządowych w Krynkach (z terenu PKPK) zajęła IV miejsce. W ramach działania pracownicy Parku przeprowadzili szereg zajęć edukacyjnych, przygotowujących drużynę reprezentującą PKPK do zmagania konkursowych na etapie wojewódzkim i centralnym</p> <p>Natomiast we wrześniu 2023 r, rozpoczęto organizację kolejnej, XXIII edycji ww konkursu. Przygotowano pismo przewodnie, regulamin, formularz zgłoszeniowy oraz kompendium wiedzy o PKPK. Materiały rozesłano do 25 szkół podstawowych leżących w granicach PKPK w formie listowej oraz e-mailem. Do konkursu zgłosiło się 6 szkół z 6 gmin. Przeprowadzono I etap – szkolny i wyłoniono drużyny, które będą reprezentowały szkołę w kolejnych etapach konkursu. Jako koordynator wojewódzki XXIII edycji konkursu uczestniczono w spotkaniach organizacyjnych koordynatorów, opracowano materiał edukacyjny będący częścią kompendium ogólnopolskiego oraz przygotowano zestaw pytań, które wykorzystane zostaną w dalszych etapach konkursu.</p>
b)	Konkurs wiedzy o Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej;	IX-X	<p>Zorganizowano i przeprowadzono konkurs wiedzy o PKPK pn. „Dokąd zmierza świat bez nietoperza”. Przygotowano pismo przewodnie, utworzono tematyczne kompendium wiedzy, regulamin i kartę zgłoszeniową. Wszystkie materiały przesłano w formie listu oraz e- mailem do szkół znajdujących się w granicach parku (25 szkół). Do udziału w konkursie zgłosiło się 14 szkół – łącznie 42 uczniów. Konkurs przeprowadzono w dniu 18.10.2023 r. Do koordynacji i opieki merytorycznej zaproszono specjalistę chiropterologa.</p>
			<p>Zorganizowano i przeprowadzono multimedialny konkurs pn. „Dokąd zmierza świat bez nietoperza”. Przygotowano pismo</p>

c)	Konkurs multimedialny dotyczący przyrody Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej.	IX- X	przewodnie, utworzono tematyczne kompendium wiedzy, regulamin i kartę zgłoszeniową. Wszystkie materiały przesłano w formie listu oraz e- mailem do szkół znajdujących się w granicach parku (25 szkół). Do udziału w konkursie zgłoszonych zostało 42 uczniów. Wyniki konkursu
--------	---	----------	--

			ogłoszono w dniu 18.10.2023 r.
d)	etap okręgowy XXXVII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej (OWE) - współpraca z UMWP.	IV	Współpracowano z UMWP przy realizacji OWE: przekazano materiały promocyjne i wydawnicze oraz uczestniczono w obradach komisji konkursowej.
2 .	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych:		
a)	organizowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych skierowanych do różnych grup wiekowych (m. in. w siedzibie Parku, na ścieżkach edukacyjnych itp.);	I-XII	W siedzibie Parku przeprowadzono 29 zajęć dydaktycznych (w tym 12 z wyjściem na ścieżkę edukacyjną), w których uczestniczyło łącznie 921 osób.
b)	prowadzenie zajęć przyrodniczych skierowanych do różnych grup wiekowych we współpracy z jednostkami samorządowymi, PGL LP organizacjami pozarządowymi i innymi zainteresowanymi (zajęcia wyjazdowe);	I-XI	Przeprowadzono 16 zajęć dydaktycznych, w których uczestniczyło 634 osób.
c)	przygotowanie i przeprowadzenie akcji ptakoliczenia;	I, V, X	Zorganizowano 3 akcje ptakoliczenia. W ramach działania wytyczono trasę, przygotowano i wygłoszono tematyczną prezentację multimedialną w siedzibie PKPK, przeprowadzono akcje w terenie oraz przygotowano ognisko dla uczestników. Poszczególne ptakoliczenia odbyły się w dniach: <ul style="list-style-type: none"> • 29 stycznia 2023 r. – uczestniczyło w nim 29 osób, podczas akcji zaobserwowano 210 osobników należących do 14 gatunków. • 14 maja 2023 r. – uczestniczyło w nim 36 osób, podczas akcji zaobserwowano 141 ptaków należących do 38 gatunków. • 1 października 2023 r. – uczestniczyło w nim 20 osób, podczas akcji zaobserwowano 329 osobników należących do 33 gatunków.
d)	organizacja "Nocy nietoperzy".	VIII	25 sierpnia 2023 r. w siedzibie parku zorganizowano X Noc Nietoperzy. Wydarzenie odbyło się pod hasłem „Nietoperze i człowiek”. Przedstawiono prezentację edukacyjną, przeprowadzono konkursy, zorganizowano wieczorny spacer z nasłuchami oraz ognisko. Noc nietoperzy prowadzona była przez specjalistę – pracownika PKPK oraz

			specjalistę chiropterologa. W wydarzeniu uczestniczyło około 40 osób.
3	Realizacja założeń projektu „Liderzy Eko Zmian” we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las, WSiFiZ, oraz Fundacją FCIS.	V-VIII	<p>W ramach realizacji zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczono w organizacji „Festiwalu Dla Matki Ziemi”, który odbył się 31maja – 2 czerwca 2023 roku. Podczas wydarzenia PKPK odpowiedzialny był za przeprowadzenie praktycznych warsztatów przyrodniczych, wystawienie stoiska edukacyjnego oraz

			<p>przygotowanie wystawy promującej walory PKPK.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowano oraz przeprowadzono kilkudniową wizytę studyjną dla Innovation Circle Network – norweskiego partnera projektu. • Nadzorowano prace nad powstaniem podręcznika edukacyjnego poświęconego podejmowaniu działań na rzecz ekologii i ochrony klimatu.
4	Organizacja oraz udział PKPK w akcjach i imprezach związanych z kalendarzem ekologicznym.	I-X	<p>Przeprowadzono zajęcia edukacyjne z okazji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Światowego Dnia Mokradeł – prelekcje odbyły się w dniach 25 stycznia i 1 lutego, uczestniczyło w nich 27 osób. • Międzynarodowego Dnia Ziemi – prelekcje odbyły się w dniach 18- 24 kwietnia 2023 r., uczestniczyło w nich 264 osób. • Światowego Dnia Pszczół - prelekcja odbyła się 19 maja 2023 r., uczestniczyło w nich 36 osób. • 30-tej Akcji Sprzątania Świata - zajęcia odbyły się 22 września 2023 r., uczestniczyło w nich 37 osób. • Dnia Rzeki – prelekcje odbyły się w dniach 18,19 i 25 września 2023 r., uczestniczyło w nich 130 osób. • Światowego Dnia Drzewa – prelekcje odbyły się w dniach 9 i 11 października 2023 r., uczestniczyło w nich 108 osób.
5	Działalność wydawnicza Parku:	I-XII	
a)	Weryfikacja tematycznych prezentacji multimedialnych, a także scenariuszy zajęć prowadzonych na ścieżkach przyrodniczo - edukacyjnych i w siedzibie Parku;		Na bieżąco weryfikowano prezentacje multimedialne na potrzeby prowadzonych zajęć edukacyjnych.
6	Prowadzenie konsultacji oraz udostępnianie studentom oraz innym zainteresowanym materiałów niezbędnych przy realizacji prac naukowych, w zakresie walorów przyrodniczych, kulturowych oraz turystycznych PKPK.	I-XII	Osobom zainteresowanym udzielano konsultacji oraz wypożyczano wydawnictwa oraz materiały dotyczące PKPK.
Poza planem			
1	Współorganizowano konkurs wiedzy ekologicznej „Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce”. W ramach współpracy rozesłano zgłoszenia do szkół i przeprowadzono I etap szkolny etap konkursu. Ścisłe współpracowano z organizatorem głównym – Białowieskim PN na każdym etapie działania.		

2
.

Objęto patronatem II edycję konkursu plastycznego pn. „Ptaki Podlasia” organizowanego przez Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Supraślu. Laureatom oraz uczestnikom konkursu przekazano nagrody rzeczowe w postaci wydawnictw, uczestniczono w podsumowaniu i uroczystym wręczeniu nagród.

3 .	Uczestniczono w podsumowaniu XIII edycji konkursu plastycznego „Choinka” organizowanego przez GOAKiR w Szudziałowie, przekazano nagrodę rzeczową na konkurs.
4 .	Uczestniczono w II edycji akcji „Rozczytane Podlaskie” w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom. Uczestnikom spotkania przeczytano fragment książki Tomasza Samojlika „Ambaras”. Uczestniczyły w niej dzieci z SP w Supraślu.
5 .	Uczestniczono w II Festiwalu Nauki zorganizowanym w Sportowej Szkole Podstawowej im. Ferdynanda Mareckiego w Supraślu. Przygotowano stoisko edukacyjne oraz pełniło funkcję ekspertów przyrodniczych.
6 .	W ramach projektu pn. „O przyrodzie dla każdego – mozaikowe działania edukacyjne w województwie podlaskim”, którego partnerem był PKPK pozyskano nagrody na Piknik Parków Narodowych i Krajobrazowych oraz Noc Nietoperzy. O wydarzeniach odbywających się w ramach działania na bieżąco informowano na stronach internetowych PKPK.
7 .	Przeprowadzono działania o charakterze edukacyjnym wynikające z realizacji projektu pn. „Wyzwanie klimatyczne – edukacja na rzecz ochrony powietrza i klimatu” dofinansowanego ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW w Białymstoku z Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej: <ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowano dwa 2-dniowe szkolenia skierowane do 20 edukatorów przyrodniczych. W dniach: 11-12.05.2023 r. zorganizowano szkolenie e-learningowe w formie webinarium edukacyjnych, natomiast w dniach 25-27.06.2023 r. odbyło się specjalistyczne szkolenie stacjonarne pn. „Nauka o klimacie”. • W dniu 06.06.2023 r. zorganizowano Ogólnopolską Konferencję Klimatyczną – w wydarzeniu uczestniczyło ponad 80 osób w tym przedstawiciele wielu instytucji samorządowych oraz instytucji związanych z ochroną przyrody. • W dniu 13.08.2023 r. zorganizowano otwarte wydarzenie edukacyjne pn. „Piknik z Klimatem”, na którym wystawiono mobilne centrum edukacji ekologicznej oraz zaproszono instytucje związane z ochroną przyrody z terenu województwa podlaskiego. W trakcie Pikniku przeprowadzono licencjonowany warsztat „Mozaika Klimatyczna” - w ramach, którego 20 edukatorów pod kierunkiem animatora zapoznało się z materiałami oraz sposobem prowadzenia mozaiki, ilustrującej związek między zjawiskami składającymi się na zmiany klimatu. • Wyposażono siedzibę PKPK w sprzęty elektroniczne oraz pomoce naukowe, które wzbogacają atrakcyjność prowadzenia edukacji.
8 .	Współorganizowano III edycję Pikniku Podlaskich Parków Narodowych i Krajobrazowych. Wydarzenie odbyło się 2 lipca 2023 r. na terenie Podlaskiego Muzeum Kultury Ludowej w Wasilkowie. Pracownicy Parków prowadzili warsztaty oraz udzielali informacji o walorach przyrodniczych i kulturowych. Wszystkie stanowiska edukacyjne były elementem gry terenowej przybliżającej zagadnienia związane z ochroną przyrody.
9 .	Uczestniczono w szkoleniu podnoszącym kompetencje edukatorów przyrodniczych (ED-EK) z parków krajobrazowych. Głównym organizatorem przedsięwzięcia był Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach.
10 .	Uczestniczono w obradach jury oraz w uroczystym podsumowaniu konkursu plastyczno-fotograficznego zorganizowanego przez Nadleśnictwo Supraśl, pn. „Portret Rośliny”.
V. Działalność w zakresie turystyki, rekreacji i promocji	

1 .	Obsługa punktu informacji turystycznej w siedzibie PKPK - praca stała.	I- XI I	Na bieżąco udzielano informacji w zakresie atrakcji turystycznych, wydarzeń, dostępności szlaków i obiektów turystycznych na obszarze PKPK.
2 .	Zarządzanie i aktualizowanie treści oficjalnej strony PKPK (www.wrotapodlasia.pkpk.pl) oraz konta na portalu Facebook.	I- XI I	Aktualizacja treści na oficjalnej stronie PKPK oraz zarządzanie kontem na portalu Facebook odbywało się regularnie przez cały rok.

3	Aktualizowanie danych o bazie noclegowo-gastronomicznej i infrastrukturze turystycznej PKPK i otuliny.	I-XII	Dane o bazie noclegowo- gastronomicznej aktualizowane są na bieżąco. Dane zamieszczane są w Geoportalu Puszcza Knyszyńska.
4	Obsługa grup wycieczkowych i turystów indywidualnych - oprowadzanie po salach ekspozycyjnych w siedzibie Parku oraz na ścieżkach edukacyjno-przyrodniczych.	I-XII	Ogólna liczba turystów indywidualnych odwiedzających siedzibę PKPK w 2023 wyniosła 1117 osób, w tym 616 to osoby które po zakupieniu biletu wstępu zostały oprowadzone po ekspozycji PKPK, natomiast 561 osób odwiedziło siedzibę w celu uzyskania informacji turystycznej (wśród nich było 13 turystów zagranicznych).
5	Kontrola dostępności turystycznej i stanu oznakowania szlaków turystycznych na terenie PKPK.	I-XII	<ul style="list-style-type: none"> • Zinventaryzowano większą część czerwonego szlaku pieszego pn. „Szlak Wzgórz Świętojańskich”. • Wykonano dokumentację fotograficzną wybranych drzew na „Szlaku Supraskich Dębów” • Nadzorowano prace związane z powstaniem nowego szlaku konnego przez Puszcę Knyszyńską, w tym lokalizację oraz poprawność nowego oznakowania. Dane związane z wytyczeniem nowego szlaku wprowadzono do bazy GIS.
6	Udzielanie informacji telefonicznej oraz e-mailowej w zakresie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Parku oraz zagospodarowania turystycznego Puszczy Knyszyńskiej.	I-XII	Praca stała. Udzielano informacji telefonicznej oraz e-mailowej na temat walorów przyrodniczych, turystycznych i kulturowych PKPK.
7	Organizacja i udział w akcjach i imprezach promujących Park w zakresie ochrony przyrody, środowiska, historii, kultury i krajobrazu.	IV-IX	<p>Uczestniczono w następujących wydarzeniach promujących Park:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piknik Ekologiczny podsumowujący III edycję kampanii Czysty Białystok. Organizatorem wydarzenia był Urząd Miejski w Białymstoku. • Piknik pn. „Drozdowskie przyrodobranie”. Organizatorem wydarzenia był Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi. • „Dni Supraśla”. Organizatorem wydarzenia było Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu. • Dzień Otwarty Wydziału Budownictwa i Nauk o Środowisku. Organizatorem wydarzenia była Politechnika Białostocka. • XIX Dni Szudziałowa. Organizatorem wydarzenia był Urząd Gminy i GOAKiR w Szudziałowie. • Dożynki Wojewódzkie zorganizowane w Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej w Wasilkowie. • II Mistrzostwa Ploggingu w Białymstoku. Organizatorem wydarzenia była Fundacja FCIS oraz Miasto Białystok

				<ul style="list-style-type: none"> • Konferencja „Możliwości rozwoju turystyki opartej na lokalnych zasobach, tj. walorach przyrodniczych, dziedzictwie kulturowym,
--	--	--	--	--

			<p>historycznym i produkcie lokalnym na obszarze LGD Puszcza Knyszyńska i LGD Szlak Tatarski” – stoisko edukacyjne. Organizatorem wydarzenia była LGD PK.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podlaski Bieg na orientację. Organizatorem wydarzenia było Nadleśnictwo Knyszyn oraz PROT. <p>Podczas każdego z wymienionych wydarzeń PKPK rozstawił swoje stoisko, na którym prowadzone były konkursy i zabawy o charakterze edukacyjnym. Udzielano informacji turystycznej oraz promowano walory PKPK.</p>
--	--	--	--

Poza planem

1	<p>W roku 2023 nawiązano współpracę z inicjatorem społecznej akcji „Kurs na Knyszyńską”, której celem była promocja Puszczy Knyszyńskiej oraz upowszechnianie wiedzy o puszczańskiej przyrodzie, historii i kulturze. Zorganizowano 7 terenowych spotkań odbywających się z różnych części Puszczy. W ramach współpracy promowano wydarzenia w mediach społecznościowych oraz uczestniczono w poszczególnych spotkaniach. Podczas 3 spotkań pracownicy PKPK pełnili rolę ekspertów przyrodniczych.</p>
2	<p>Współpracowano ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las przy wytyczaniu oraz oznakowaniu nowego szlaku konne przez Puszcze Knyszyńską. W ramach współpracy PKPK nadzorował prace na każdym etapie realizacji działania oraz kontrolował przygotowanie treści merytorycznych. Wraz ze szlakiem powstała nowa infrastruktura turystyczna w postaci wiaty i konowiązów, wydano mapę wstęgową oraz opracowano aplikację mobilną dotyczącą szlaku.</p>
3	<p>Uczestniczono w kursie Polskiego Języka Migowego zorganizowanego dla kadr turystycznych w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnością słuchu. Kurs składał się z 90 h nauki teoretycznej oraz wielu zajęć praktycznych. Pracownik PKPK nabył kompetencje komunikacyjne w PJM dla poziomu podstawowego A1.</p>
4	<p>Uczestniczono w pracach nad powstaniem filmu „Puszcza Knyszyńska” realizowanego ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Współpraca polegała na konsultacjach merytorycznych dotyczących lokalizacji odpowiednich ujęć do nagrań oraz przygotowania tekstu, który został wykorzystany w filmie.</p>
5	<p>Utworzono promocyjne materiały graficzne dotyczące PKPK oraz realizowanych projektów. Zaprojektowano okolicznościowe logo – 35 lat PKPK, które wykorzystano przy tworzeniu innych materiałów promocyjnych, tj. kubki, plakaty, zaproszenia. Zaprojektowano banery informacyjne dotyczące realizowanego projektu edukacyjnego pn. „Wyzwanie Klimatyczne – edukacja na rzecz ochrony powietrza i klimatu”. Wszystkie przygotowane materiały promocyjne powstały w oparciu o zasoby PKPK.</p>
6	<p>Przygotowano i przeprowadzono warsztaty dotyczące budowania oraz rozwijania produktów turystycznych w oparciu o zasoby PKPK. Warsztaty skierowane były do studentów Wydziału Inżynierii i Zarządzanie PB. Odbyły się w siedzibie PKPK w dniu 12 grudnia 2023 r., towarzyszyły im warsztaty terenowe oraz fotograficzne prowadzone przez pracowników PKPK.</p>
7	<p>Współorganizowano XI Forum Idei Miast Turystycznych. Organizatorami wydarzenia był także Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego oraz Instytut Kronenberga. Forum odbyło się w dniu 7 grudnia 2023 r. Spotkali się na nim przedstawiciele samorządów, planiści i przedstawiciele instytucji zajmujących się ochroną przyrody. PKPK wygłosił prezentację, uczestniczył w panelu dyskusyjnych oraz nadzorował przebieg całości wydarzenia. Dodatkowo odpowiadał za kwestie organizacyjne - przygotowano i rozesłano zaproszenia i zapewniono odpowiedni sprzęt do prezentacji.</p>

8	<p>Przekazano materiały promocyjno – edukacyjne dotyczące PKPK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do Sezonowego Punktu Informacji Turystycznej w Supraślu, prowadzonego przez Radę Seniorów Gminy Supraśl. • do CKiR w Supraślu w celu przekazania przedstawicielom ośrodków kultury z Polski, którzy odwiedzili Supraśl w ramach wizyty studyjnej.
VI. Współpraca z innymi podmiotami w zakresie ochrony Parku	
1	<p>Współpraca PKPK z administracją PGL LP, Instytutem Biologii (UwB), Wydziałem Budownictwa i nauki o Środowiska (PB), samorządami gmin oraz innymi jednostkami i organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony przyrody, środowiska, kultury i krajobrazu.</p> <p>I- XI I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczo w pracach komisji ds. przeglądu stada żubrów w Puszczy Knyszyńskiej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele SGGW, GDLP, RDLP, RDOŚ w Białymstoku, PIW w Białymstoku i Sokółce, oraz pracownicy nadleśnictw Krynki, Supraśl, Waliły i Żednia. • Uczestniczo w konsultacjach dotyczących wyznaczenia stref lasów o zwiększonej funkcji społecznej (LOZFS) w nadleśnictwach Czarna Białostocka, Dojlidy i Supraśl • Uczestniczo w posiedzeniach dotyczących utworzenia Planu Urządzania Lasu w Nadleśnictwach Czarna Białostocka i Supraśl. • Uczestniczo w naradzie techniczno – gospodarczej dotyczącej projektów uproszczonych planów urządzania lasu, która odbyła się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Białymstoku. • Na prośbę Nadleśnictwa Supraśl wykonano i przekazano raport, sporządzony na podstawie analizy akcji czynnej ochrony płazów prowadzonej przez Służbę PKPK na ulicach Kodeksu Supraskiego i Rymarka w Supraślu w latach 2018-2022, zawierający dane ilościowo-jakościowe tras migracyjnych, miejsc żerowania i hibernacji płazów, które uzyskano w trakcie obserwacji bezpośrednich oraz wnioskowania pośredniego, dla wszystkich działek ewidencyjnych (będących własnością zarówno skarbu Państwa, jak i własnością prywatną), na których odnotowano ww. formy ich aktywności. • Uczestniczo w spotkaniu dotyczącym monitoringu rysia (<i>Lynx</i>), który przeprowadzony zostanie w trzech kompleksach leśnych północno-wschodniej Polski: w Puszczy Białowieskiej, Puszczy Knyszyńskiej i Puszczy Augustowskiej.
2	<p>Współpraca z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w oparciu o porozumienie o współpracy z 3 marca 2010 r. oraz art. 124 §1 ustawy z dn. 3 października 2008 r. o</p> <p>I-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na wniosek RDOŚ przeanalizowano i zaopiniowano 3 przedsięwzięcia zaplanowane na terenie PKPK, pod kątem ich zgodności z celami ochrony Parku, jak również z zakazami

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w</i>	<i>XI I</i>	obowiązującymi na jego terenie.
--	---	-----------------	---------------------------------

	ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko.		<ul style="list-style-type: none"> Pozyskano dane geoprzestrzenne od RDOŚ w Białymstoku opracowane w ramach aktualizacji Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006.
3	Współpraca z dzierżawcami sieci wód będących w obszarze PKPK w zakresie ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1482 z późn. zm.).	I-XI I	Informacja o wskazówkach dotyczących bezpiecznego użytkowania wód powierzchniowych (kąpielisk) występujących na obszarze PKPK jest umieszczona na oficjalnej stronie Parku.
4	Współpraca w zakresie turystyki z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną, Departamentem Edukacji, Sportu i Turystyki UMWP, Lokalną Grupą Działania PK oraz innymi jednostkami.	X	Przekazano do PROT informacje dotyczące ruchu turystycznego w sezonie letnim w PKPK. Informację przekazano za pomocą formularza internetowego.
5	Współpraca z placówkami naukowymi, administracją samorządową oraz innymi instytucjami (w tym organizacjami pozarządowymi - Stowarzyszeniem Wielki Las, Uroczysko, Prohabitat, Collegium Suprasliense i in.) w zakresie ochrony przyrody, środowiska, kultury, krajobrazu, edukacji i promocji.	I-XI I	Współpracowano z: <ul style="list-style-type: none"> Fundacją Lasonauci w zakresie monitoringu nietoperzy, oraz organizacji wydarzenia „Noc nietoperzy w PKPK”. Stowarzyszeniem PPK „Wielki Las” podczas realizacji zadań (dofinansowanych ze środków zewnętrznych) z zakresu ochrony przyrody, edukacji i turystyki.
6	Współpraca z telewizją, regionalnym radiem i prasą.	I-XI I	<ul style="list-style-type: none"> Przekazywano informacje o wydarzeniach organizowanych przez PKPK mediom regionalnym. Niektóre z nich były relacjonowane w TVP Białystok oraz Polskim Radiu Białystok. W dniu 23.05.2023 r. wystąpiono i przekazano informacje o PKPK w audycji radiowej Polskiego Radia Program I (PR1) Jedyńka.

VII. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność statutową Parku

1	Pozyskanie środków z UMWP na działania edukacyjne i promocyjne realizowane we współpracy z Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej "Wielki Las".	I-XI I	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las we współpracy z PKPK opracowało projekt na dofinansowanie zadania o charakterze edukacyjnych pn. „Ochrona drzew, jako kluczowy element działań na rzecz ochrony powietrza”. Zadanie nie otrzymało dofinansowania.
2	Pozyskanie środków z UMWP na działania z zakresu ochrony przyrody realizowane we współpracy	I-	Stowarzyszenie Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las pozyskało środki z UMWP na realizację zadania pn. „Ocena stanu i rozmieszczenia populacji traszki grzebieniastej na obszarze Parku

	.	Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej "Wielki Las".	XI I	Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej i jego otuliny". Zadanie realizowano w porozumieniu i przy ścisłej współpracy z PKPK.
--	---	---	---------	---

Poza planem

1	<p>Pozyskano środki zewnętrzne na realizację projektu pn. „Wyzwanie klimatyczne – edukacja na rzecz ochrony powietrza i klimatu” dofinansowanego ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW w Białymstoku z Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej, którego celem jest zwiększenie poziomu zaangażowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalnego systemu edukacji (służb ochrony przyrody, nauczycieli i uczniów) w kwestie związane z ochroną powietrza oraz ograniczanie emisji zanieczyszczeń. W ramach przedsięwzięcia został przeprowadzony trening kompetencji dla kadr edukatorów przy użyciu nowatorskich metod.
2	<p>We współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej Wielki Las, opracowano projekt edukacyjny pn., „Do czego zmierza świat bez nietoperza”. Celem projektu była aktywizacja i integracja międzypokoleniowa członków lokalnej społeczności przez włączenie ich w działania na rzecz ochrony zwierząt chronionych – nietoperzy, finansowanego z funduszy Fundacji ORLEN Moje miejsce na Ziemi edycja 6 – 2023. – projekt nie otrzymał dofinansowania.</p>

VIII. Prace gospodarcze

1	<p>Prowadzenie prac w zakresie bieżących napraw i restaurowania budynku: siedziby Parku oraz pozostałej infrastruktury znajdującej się na posesji (zadaszenie).</p>	I- XI I	Dokonywano bieżących, drobnych napraw, oraz zakupów, w zakresie umożliwiających korzystanie z obiektu. Uszczelniono okna i drzwi w budynku, w celu ograniczenia strat ciepła.
2	<p>Sprzątanie siedziby PKPK.</p>	I- XI I	Na bieżąco dbano o czystość i estetykę siedziby Parku.
3	<p>Wykonywanie prac porządkowych w ogrodzie wokół siedziby Parku: pielenie, przycinanie, podlewanie, przesadzanie roślin niskich oraz krzewów ogrodowych i innych prac (0,30 ha).</p>	I- XI I	Na bieżąco wykonywano prace porządkowe w ogrodzie wokół siedziby Parku. Przeniesiono i zasadzono rośliny na posesji nowej siedziby. Wypielęgowano istniejące drzewa i krzewy.
4	<p>Utrzymanie, konserwacja, naprawy samochodów służbowych PKPK.</p>	I- XI I	Prowadzono comiesięczne rozliczanie zużycia paliwa. Na bieżąco serwisowano i naprawiano samochody służbowe: Peugeot Partner i Mitsubishi L 200.

IX. Inne

1	<p>Zarządzanie treścią strony Biuletynu Informacji Publicznej PKPK (www.bip.wrotapodlasia.pkpk.pl).</p>	I- XI I	Aktualizacja treści w Biuletynie Informacji Publicznej PKPK odbywała się regularnie przez cały rok.
2	<p>Uczestniczenie w szkoleniach, warsztatach, konferencjach dotyczących zakresu działań Parku podnoszących jednocześnie kwalifikacje i kompetencje pracowników.</p>	I- XI I	Służba PKPK uczestniczyła w 19 szkoleniach, warsztatach, konferencjach, wydarzeniach o tematyce zgodnej z realizacją działań statutowych Parku.
3	<p>Organizacja posiedzeń Rady Parku.</p>	I- XI I	Członkowie Rady Parku obradowali 23 listopada 2023 r.

Joanna Kurzawa
DYREKTOR PARKU KRAJOBRAZOWEGO
PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ

(podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym)